

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population)

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 5 ตำบล 58 หมู่บ้าน จำนวน 1,160 คน (ข้อมูลพื้นฐานอำเภอเฝ้าไร่, 2556 : 5)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 406 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ ดังนี้ (Yamane, 1973 : 727 ; อ้างถึงในรังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 70) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

จากสูตร n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร (1,160)

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้
กำหนดให้ไม่เกิน .05 แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{1,160}{3.17}$$

$$n = \frac{1,160}{1 + 1,160 \times (.05)^2} = 298$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว (298) เป็นขนาดกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยที่ต้องนำมาศึกษา อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้กำหนดประเภทของคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลจากคณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละฝ่ายอย่างสมบูรณ์ จึงกำหนดให้แต่ละหมู่บ้านเลือกมา 7 คน (คณะกรรมการหมู่บ้าน มีอยู่ 7 ฝ่าย) จำนวน 58 หมู่บ้าน ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่าง 406 ซึ่งถือว่ามีความสูงกว่าขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้ ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างนี้ (406) ซึ่งสอดคล้องกับเคอร์ลิงเกอร์ (Kerlinger, 1986 : 117-119) ระบุว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยขึ้นอยู่กับระดับความถูกต้องของการวิจัยและจำนวนตัวแปรในการวิจัย กล่าวคือ ถ้าต้องการให้การวิจัยมีความถูกต้องมากและคลาดเคลื่อนน้อยต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ และถ้าประชากรมีลักษณะที่หลากหลายจะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มตัวอย่างที่ประชากรมีลักษณะใกล้เคียงกัน และถ้าการวิจัยมีตัวแปรจำนวนหลายตัวจะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างมากกว่าการวิจัยที่มีจำนวนตัวแปรน้อยกว่า ดังนั้นการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก 298 คน เป็น 406 คน จึงถือว่าไม่เป็นกำหนดขนาดตัวอย่างที่ฝ่าฝืนเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 5 จำนวนคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

ลำดับที่	ชื่อตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนคณะกรรมการหมู่บ้าน(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	นาดี	5	100	35
2	อุดมพร	10	200	70
3	เฝ้าไร่	16	320	112
4	วังหลวง	12	240	84
5	หนองหลวง	15	300	105
รวม 5 ตำบล		58	1,160	406

*หมายเหตุ อำเภอเฝ้าไร่ มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 73 หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้าน อพป. 15 หมู่บ้าน มีหมู่บ้านที่มีคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 58 หมู่บ้าน (ข้อมูลพื้นฐานอำเภอเฝ้าไร่. 2556 : 5)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการกำหนดโควต้า (Quota) โดยผู้วิจัยได้ระบุตัวแทน คณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยกำหนดตำแหน่งของ คณะกรรมการหมู่บ้าน ดังนี้ (1) กรรมการอำนวยการ (2) กรรมการการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย (3) กรรมการแผนพัฒนาหมู่บ้าน (4) กรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจ (5) กรรมการสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข (6) กรรมการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ (7) กรรมการด้านงานสตรี เนื่องจากคณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละฝ่ายมีจำนวนมากกว่า 2 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก (Lottery Method) ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของคณะกรรมการแต่ละฝ่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเป็นประเภทสอบถามรายการ (Check list) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในชุมชน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง รายได้ การได้รับการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดให้เลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดแรงจูงใจ ใฝ่สัมพันธ์ เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิลิเอร์ท (Lilert's Scale) ได้แก่ ใช้อย่างยิ่ง ใช่น้อย ใช่นิด และไม่ใช้อย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่ โดยแบ่งระดับของการปฏิบัติงานเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิลิเอร์ท (Lilert's Scale) มี 4 ระดับ ได้แก่ เป็นประจำ บ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคย

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่

2.2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึง การปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่แล้ว นำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งแบบสอบถามปลายปิด และแบบสอบถามปลายเปิด

2.2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบ

2.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.3.1 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของโรวินेलลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) (สมนึก ภัททิษธานี, 2544 : 219 -233) เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum x$ แทน ผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์ 1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 -1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูง ใช้ได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.66 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

การตรวจสอบครอบคลุมความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความถูกต้องของรูปแบบแบบสอบถามและการใช้ภาษาเพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1. นายจิรัช ศิริวัลลภ วุฒิ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ ที่ว่าการอำเภอเรือเสาะ จังหวัดนครราชสีมา สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2. นางสุดฉวี ปัดถาทุม วุฒิ ศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย) โรงเรียนเฟื้อไรวิทยา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3. นายคู้ จงรักษ์ วุฒิ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

2.3.2 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำแบบสอบถามหาค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item-total Correlation) ได้ค่าระหว่าง 0.35 – 0.84 และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าเท่ากับ 0.95

2.3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษา งานวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง นายอำเภอเฟื้อไรว์ จังหวัดหนองคาย เพื่อประสานข้อมูลการเก็บข้อมูลของคณะกรรมการหมู่บ้านในสังกัด
2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังคณะกรรมการหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
3. ใ้มีผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย
4. เก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้ว ลงรหัสตามแบบ (Coding Form)

3. นำแบบสอบถามที่เสร็จแล้วให้คะแนนแต่ละข้อมากำหนดเกณฑ์ของการให้คะแนน ดังนี้

3.1 การจัดกระทำคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยกำหนดให้คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน จากข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ (20 คะแนน) แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) โดยแบ่งเกณฑ์ความรู้ความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ คือ

มีความรู้ความเข้าใจในปฏิบัติงานสูง	ได้คะแนน 15-20 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจในปฏิบัติงานปานกลาง	ได้คะแนน 8-14 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจในปฏิบัติงานต่ำ	ได้คะแนน 1-7 คะแนน

3.2 การจัดกระทำคะแนนการวัดแรงจูงใจไฟ้สัมพันธ์ เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิลิธ (Lilith's Scale) ดังนี้

ใช้อย่างยิ่ง	กำหนดให้	4 คะแนน
ใช่	กำหนดให้	3 คะแนน
ไม่ใช่	กำหนดให้	2 คะแนน
ไม่ใช้อย่างยิ่ง	กำหนดให้	1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (รังสรรค์ สิงหเลิศ, 2551 : 186) ตามสูตร ดังนี้

$$\text{ค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นของเกณฑ์}}$$

$$\text{แทนค่าในสูตร} = \frac{4 - 1}{4}$$

$$= 0.75$$

เกณฑ์คะแนนระดับแรงจูงใจไฟ้สัมพันธ์ 4 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.27 – 4.00	หมายความว่า ระดับแรงจูงใจไฟ้สัมพันธ์ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.26	หมายความว่า ระดับแรงจูงใจไฟ้สัมพันธ์ มาก
ค่าเฉลี่ย 1.76 – 2.50	หมายความว่า ระดับแรงจูงใจไฟ้สัมพันธ์ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.75	หมายความว่า ระดับแรงจูงใจไฟ้สัมพันธ์ น้อยที่สุด

3.3 การจัดกระทำคะแนนระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านตาม
 บทบาทหน้าที่ โดยแบ่งระดับของการปฏิบัติงานเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
 ตามวิธีของ ลิลิเอร์ท (Lilert's Scale) มี 4 ระดับ ได้แก่

เป็นประจำ	กำหนดให้	4 คะแนน
บ่อยครั้ง	กำหนดให้	3 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	กำหนดให้	2 คะแนน
ไม่เคย	กำหนดให้	1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย
 (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551: 186) ตามสูตร ดังนี้

$$\text{แทนค่าในสูตร} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นของเกณฑ์}}$$

$$= \frac{4-1}{4}$$

$$= 0.75$$

เกณฑ์คะแนนระดับการปฏิบัติงาน 4 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.27- 4.00 หมายความว่า ระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 -3.26 หมายความว่า ระดับดี

ค่าเฉลี่ย 1.76- 2.50 หมายความว่า ระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.75 หมายความว่า ระดับควรปรับปรุง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ผู้วิจัย
 ใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และระดับการปฏิบัติงานของ
 คณะกรรมการหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ใช้การวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis)

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาความด้วยการแจกแจงความถี่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY